

Реферати

ПРИМЕНЕНИЕ НОВЕЙШИХ ИНФОРМАЦИОННЫХ И ИНТЕРАКТИВНЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В УЧЕБНОМ ПРОЦЕССЕ ВЫСШЕЙ МЕДИЦИНСКОЙ ШКОЛЫ
В. И. Похилько, О. Е. Ковалева, С. Н. Цвиренко, Е.А. Калюшка, М.Н. Фастовец

В работе дан анализ методов обучения, раскрыты преимущества игрового метода как элемента получения знаний для иностранных студентов. Представлен опыт интерактивных технологий в овладении практическими навыками студентами.

Ключевые слова: методы обучения, иностранные студенты, виртуальное обучение.

APPLICATION OF THE LATEST INFORMATION AND INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN EDUCATIONAL PROCESS OF THE HIGHER MEDICAL SCHOOL
V.I.Pokhilko, O. M. Kovalyova, S. N. Tsvirenko, E.A.Kalyuzhka, M. N. Fastovets

This article analyzes the methods of study and open advantages of a game method as knowledge element for foreign students. Experience of interactive technologies is presented in learning practical skills of students.

Key words: methods of study, foreign students, a virtual learning.

УДК 611.9+378.147+376.68

О.М. Проніна, А.М. Білич, С.І. Данильченко, О.Ю. Цоловик, М.М. Коштов
ВДНЗ України „Українська медична стоматологічна академія”, м.Полтава

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ТОПОГРАФІЧНОЇ АНАТОМІЇ ТА ОПЕРАТИВНОЇ ХІРУРГІЇ СЕРЕД СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ МЕДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ

У статті приведені дані щодо впровадження у навчальний процес нових методів викладання топографічної анатомії і оперативної хірургії, направлених на прищеплення у студентів-іноземців медичного факультету клінічного мислення стосовно топографо-анатомічних особливостей тієї чи іншої ділянки тіла. Викладання другої складової частини предмету – оперативної хірургії базується на тісному поєднанні глибоких знань топографічної анатомії тієї ділянки, де проводиться операція, з обґрунтованим оперативним доступом і оперативним прийомом.

Ключові слова: навчальний процес, топографічна анатомія і оперативна хірургія, іноземні студенти.

У сучасний період розвитку суспільства нашої держави значно зросли вимоги щодо підготовки спеціалістів для народного господарства країни. Особлива увага надається підвищенню вимог з боку вищих навчальних медичних закладів щодо підготовки лікарських кадрів. Безперечно ці вимоги повинні висуватися і до підготовки спеціалістів усіх інших спеціальностей. І все ж до майбутніх лікарських кадрів ці вимоги мають бути самими серйозними, оскільки з першого дня роботи лікар має справу з живою, а тим паче хворою людиною. Від його спілкування з хворим, а тим більше від проведення численних втручань, залежить не лише результат лікування пацієнта, але і його життя.

Основною метою навчального процесу з топографічної анатомії і оперативної хірургії є освоєння топографії усіх ділянок людського організму, які передбачені навчальною програмою, та оперативних втручань на цих ділянках. Враховуючи, що на медичному факультеті топографічна анатомія і оперативна хірургія вивчається протягом року, навчальна програма спланована так, що більша частина дисципліни вивчається студентами у весняному семестрі другого, а менша – в осінньому семестрі третього курсу.

Кредитно-модульна система навчання на медичному факультеті, порівняно зі стоматологічним, упроваджується в навчальний процес більш тривалий час і загальний її стаж складає 7 років. І все ж ми зустрілися зі значними труднощами, які були пов'язані зі скороченням навчальних програм на медичному факультеті. Навіть якщо порівнювати скорочення навчальних програм для україномовних академічних груп медичного факультету з академічними групами студентів-іноземців, то перебудова навчального процесу більш негативно впливає на рівень підготовки іноземних студентів, порівняно з україномовними групами.

Основним завданням навчального процесу з оперативної хірургії і топографічної анатомії викладацький склад вважає поєднання знань топографічної анатомії усіх ділянок, вивчення яких передбачено навчальним процесом з оперативними втручаннями в цих ділянках.

Вивчаючи топографічну анатомію певної ділянки студенти-іноземці, в першу чергу, повинні чітко уявляти її межі і продемонструвати їх на забальзамованому трупі, скелеті, таблицях. В останні роки ми практикуємо демонстрацію меж ділянок на студентах-добровольцях, що наближує їхню діяльність до клінічних умов.

Знання пошарової будови ділянок, що вивчаються, є необхідними для наступного обґрунтування пошарового розтину тканин при оперативному втручанні на тій чи іншій ділянці. Тому при вивченні пошарової будови кожної ділянки звертається увага на аналітичний підхід студентів до особливостей топографії даній ділянці. При вивченні пошарової будови особливої уваги заслуговує засвоєння знань топографії фасційних листків, які покривають м'язи, судинно-нервові пучки, тощо.

Студенти-іноземці проявляють великий інтерес до пошарового препарування. Тому на заняттях ми звертаємо серйозну увагу на цей важливий аспект їхньої роботи і враховуємо при визначенні загальної оцінки знань кожного студента. Такий підхід до вивчення топографічної анатомії не лише сприяє поглибленню знань, а й викликає інтерес у кожного зі студентів до набуття практичних навичок відповідно до теми заняття.

Особлива увага звертається на вивчення топографо-анатомічних особливостей судинно-нервових утворів кожної ділянки. Не лише метод пошарової препаровки, а і вивчення взаємовідношень артерій, судин та нервів, що розташовані у цій ділянці, дозволяють студентам-іноземцям впевнитися як у характері взаємозв'язків судинно-нервового пучка, так і в можливостях його ушкодження. А це, в свою чергу, може призвести до виникнення низки

серйозних ускладнень: пошкодження крупних артеріальних судин, вен, нервових стовбурів. При цьому викладач звертає увагу студентів на особливості підходу до магістральних артеріальних судин з метою запобігання ушкодження крупних венозних судин і виникнення, як ускладнення, повітряної емболії.

Враховуючи, що навчальна програма для студентів-іноземців передбачає вивчення всіх розділів топографічної анатомії і оперативної хірургії у тісному взаємозв'язку топографо-анатомічних особливостей ділянки з проведенням на ній оперативних втручань, викладач акцентує увагу студентів на їх зв'язок з технікою проведення хірургічних операцій. При цьому звертається увага на вислів відомого вітчизняного анатома і хірурга А.А.Боброва „Путь в хирургическую клинику лежит через анатомический театр и хирург-клиницист, не прошедший анатомической школы, не может быть на высоте своего призвания”.

В останні десятиріччя усе ширше в навчальну практику кафедр топографічної анатомії і оперативної хірургії входить термін „клінічна анатомія”. На всіх лекціях і практичних заняттях ми надаємо серйозного значення прищепленню у студентів клінічного мислення при вивченні топографічної анатомії ділянок і проведенні тієї чи іншої операції. Важливою ланкою при цьому є оперативний доступ. Студенти можуть бути допущеними до операції лише за умови вміння продемонструвати на трупі проекцію найраціональнішого розрізу при тій чи іншій операції і пояснити, які ускладнення можуть виникнути при відхиленні від лінії розрізу. При засвоєнні оперативного доступу необхідно вміти провести пошаровий розтин тканин. Студенти повинні засвоїти, що будь-яке пошкодження тканин, якому можна запобігти, як правило, викликає різноманітні, а іноді й дуже тяжкі ускладнення, які можуть призвести до летальних наслідків. Усі студенти-іноземці повинні чітко розуміти поняття „оперативний прийом”, що полягає у видаленні хворої або нежиттєздатної частини органа або органа в цілому.

Викладач звертає увагу студентів на необхідності знань топографічної анатомії оперованої ділянки. Проведення гемостазу при будь-якій операції є відповідальною частиною самої операції і можливе лише за умови достатнього опанування знань майбутніми хірургами про джерела кровозабезпечення органа, місця їх підходу до органа і внутрішньоорганної архітекτονіки. Якщо до органа підходить декілька артеріальних стовбурів, то студенти повинні знати, що при проведенні операції слід перев'язати усі артерії, які підходять до органу.

Поєднання достатніх теоретичних знань з практичними навичками є обов'язковою частиною навчального процесу на кафедрі оперативної хірургії і топографічної анатомії. Які ж форми навчання для поєднання теоретичних знань з освоєнням практичних навичок існують на кафедрі?

Студенти-іноземці дуже старанно ставляться до препарування відповідних ділянок на трупі. Крім того, поглиблення теоретичних знань забезпечується вивченням топографо-анатомічних особливостей окремих органів, їх судинно-нервових утворів на музейних препаратах, якими кафедра забезпечена у достатній кількості.

Поєднання знань топографо-анатомічних особливостей тієї чи іншої ділянки з освоєнням техніки проведення відповідної операції є відповідальною задачею у викладанні топографічної анатомії і оперативної хірургії і спрямовано на підготовку майбутніх лікарських кадрів для системи охорони здоров'я.

Реферати

НАУЧНО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ ПОДХОД К ПРЕПОДАВАНИЮ ТОПОГРАФИЧЕСКОЙ АНАТОМИИ И ОПЕРАТИВНОЙ ХИРУРГИИ ДЛЯ СТУДЕНТОВ-ИНОСТРАНЦЕВ МЕДИЦИНСКОГО ФАКУЛЬТЕТА

Пронина Е.Н., Билыч А.Н., Данильченко С.И., Половик А.Ю., Коптев М.Н.

В статье приведены данные относительно внедрения в учебный процесс новых методов преподавания топографической анатомии и оперативной хирургии, направленных на привитие у студентов-иностранцев медицинского факультета клинического мышления относительно топографо-анатомических особенностей той или иной области тела. Преподавание второй составной части предмета – оперативной хирургии базируется на тесной взаимосвязи глубоких знаний топографической анатомии той области, где проводится операция, с обоснованным оперативным доступом и оперативным приёмом.

Ключевые слова: учебный процесс, топографическая анатомия и оперативная хирургия, иностранные студенты.

SCIENTIFICALLY-PEDAGOGICAL GOING NEAR TEACHING of TOPOGRAPHICAL ANATOMY and OPERATIVE SURGERY FOR MEDICAL FACULTY'S STUDENTS-FOREIGNERS

Pronina O.M., Bilych A., Danilchenko S., Polovik A., Koptev M.

In the article cited data in relation to introduction in the educational process of new methods of topographical anatomy and operative surgery's teaching, sent to directing for the students-foreigners of clinical thought of relatively topographical-anatomical features of body's one or another area. Teaching of the second component part of object – is based operative surgery on close intercommunication of thorough knowledge of topographical anatomy of that area, where an operation is conducted, with reasonable operative access and operative reception.

Key words: educational process, topographical anatomy and operative surgery, foreign students.

УДК 378.147:616.6 + 378.961] -057.875-054.68

Л.П. Саричев, С.А. Сухомлин, Я.В. Саричев

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ УРОЛОГІЇ СТУДЕНТАМ-ІНОЗЕМЦЯМ

Кафедра урології забезпечує викладання іноземним студентам силами найбільш досвідчених і висококваліфікованих професорів і доцентів. Видані методичні вказівки для російськомовних і англомовних іноземних студентів. Велике значення має застосування інноваційних методів навчання та тестового контролю знань. Викладачі, викладають предмет англійською мовою, повинні мати можливість систематично підвищувати свій рівень володіння мовою шляхом проходження відповідних курсів.

Ключові слова: викладання, урологія, іноземні студенти.

Успішна професійна підготовка майбутнього лікаря в значній мірі залежить не тільки від змісту навчальної діяльності, але й методів навчання. Відповідність стандартам європейської системи освіти потребує застосування інноваційних технологій організації навчального процесу. Формування професіоналізму, здібності до